

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ ЯК БАЗОВИЙ РІВЕНЬ ДІЯЛЬНОСТІ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ПО ЗБЕРЕЖЕННЮ ТА ЗМІЦНЕННЮ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Слабкий Г.О., Білак-Лук'янчук В.Й.

Ужгородський національний університет

Ключові слова: громадське здоров'я, діяльність, територіальні громади.

Вступ. В Україні проводиться адміністративно-територіальна реформа відповідно до якої створені територіальні громади [1]. Територіальні громади, які є мінімальною територіальною одиницею в країні мають стати базовим рівнем для діяльності системи громадського здоров'я по збереженню та зміцненню здоров'я населення [2].

Мета дослідження: визначити напрямки діяльності системи громадського здоров'я по збереженню та зміцненню здоров'я населення на рівні територіальної громади.

Матеріали та методи. Використано системний та контент-аналіз. Матеріалами дослідження виступили законодавчі документи з питань адміністративно-територіальної реформи по створенню територіальних громад та діяльності системи громадського здоров'я.

Результати дослідження. Наказом Мінекономіки від 18.08.2020 № 1574 "Про затвердження Зміни № 9 до національного класифікатора ДК 003:2010» введено посади в систему громадського здоров'я фахівець з громадського здоров'я або фахівець з довкілля та здоров'я і епідеміолог, які мають забезпечити збереження та зміцнення здоров'я населення на рівні територіальної громади.

Нами визначено, що відповідно до затверджених ВООЗ основних оперативних функцій громадського здоров'я на рівні територіальних громад мають бути забезпечені наступні: епіднагляд та оцінювання стану здоров'я і благополуччя населення; моніторинг та реагування на небезпеки для здоров'я і під час надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я; захист здоров'я, у тому числі забезпечення безпеки навколишнього середовища, праці, харчових продуктів тощо; зміцнення здоров'я, у тому числі вплив на соціальні детермінанти і скорочення нерівностей за показниками здоров'я; профілактика хвороб, у тому числі раннє виявлення порушень здоров'я; забезпечення стратегічного управління в інтересах здоров'я і благополуччя; інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація), комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я створення стійких організаційних структур і забезпечення їх фінансування.

Таким чином узагальнені задачі та функції громадського здоров'я на рівні об'єднаної територіальної громади полягають в сприянні збереженню та зміцненню здоров'ю населення громади з використанням міжсекторального підходу, методів рутинного епіднагляду.

Нами також розроблено наведений нижче алгоритм впровадження системи громадського здоров'я на рівні територіальних громад. Табл.

Алгоритм впровадження системи громадського здоров'я на рівні територіальних громад

Етап	Заходи етапу
<i>I етап</i>	Проведення комплексного аналізу санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення умов проживання, праці, навчання та транспорту в тому числі системи водопостачання (якість води), громадського харчування, екологічної безпеки.
<i>II етап</i>	Проведення комплексного аналізу умов для ведення здорового способу життя та відпочинку, збереження здоров'я, реабілітації.
<i>III етап</i>	Проведення комплексного обстеження всіх жителів громад з метою встановлення рівня їх здоров'я та розробка індивідуальних програм збереження, зміцнення та відновлення індивідуального здоров'я.
<i>IV етап</i>	Проведення соціологічного дослідження серед жителів громади з метою вивчення рівня пріоритету здоров'я та проблем по його збереженню та зміцненню.
<i>V етап</i>	Узагальнення результатів попередніх етапів з розробкою концепції розвитку системи громадського здоров'я в громаді та формування у населення відповідального ставлення до особистого здоров'я та здорового (оптимального) способу життя.
<i>VI етап</i>	Проведення на рівні громади загальних слухань з обговорення результатів проведеного аналізу та концепції розвитку системи громадського здоров'я в громаді.
<i>VII етап</i>	Розробка комплексної міжсекторальної програми розвитку системи громадського здоров'я в громаді.
<i>VIII етап</i>	Прийняття та впровадження комплексної міжсекторальної програми розвитку системи громадського здоров'я в громаді
<i>X етап</i>	Моніторинг та оцінка виконання комплексної міжсекторальної програми розвитку системи громадського здоров'я в громаді
<i>XI етап</i>	Щорічне звітування перед громадою про хід виконання комплексної міжсекторальної програми розвитку системи громадського здоров'я в громаді.
<i>XII етап</i>	Корегування програми в залежності від реальної ситуації.

Висновки. Представлено задачі системи громадського здоров'я та алгоритм впровадження системи на рівні територіальних громад.

Література

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. Офіційний портал Верховної Ради України. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>. Назва з екрану.

2. Миронюк І.С., Слабкий Г.О., Шафранський В.В., Брич В.В., Білак-Лук'янчук В.Й. Територіальні громади як базовий рівень забезпечення зміцнення та збереження здоров'я населення// Україна. Здоров'я нації. 2021. № 4 (66). - С. 57-62.